

SELETUSKIRI
maeluministri määruse „2018. aastal maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks antavad toetused” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määrus „2018. aastal maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks antavad toetused” kehtestatakse maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse (edaspidi *MPKS*) § 6 lõike 1, § 20¹ lõike 3 ja § 20³ lõike 5 alusel ning arvestades 2018. aasta riigieelarve seaduse § 1 osa 6 jao 8 liigi 20 kontol 45 toetusteks määratud rahalisi vahendeid.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Maaeluministeeriumi finantsosakonna peaspetsialist Reet Vatsk (625 6116, reet.vatsk@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Öövel (625 6197, maarika.oovel@agri.ee) ning keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

MPKS-i § 6 lõike 1, § 20¹ lõike 3 ja § 20³ lõike 5 kohaselt kehtestab maaeluminister, arvestades riigieelarvest eraldatud rahalisi vahendeid, millist liiki ning milliste tegevuste ja piirkondade toetamiseks eelarveaastal riigiabi ja muud toetust, mida ei anta riigiabina ega vähese tähtsusega abina ning regionaalprogrammide rakendamiseks toetust antakse.

Eelnõus ei reguleerita toetatavaid piirkondi ega tegevusi, milleks riigiabi ning muud toetust antakse, kuna toetust jaotatakse võrdsetel alustel olenemata piirkonnast ning toetatavad tegevused nähakse ette eraldi määrusega, millega kehtestatakse konkreetse toetuse andmise tingimused. Samuti ei reguleerita eelnõus regionaalprogrammide raames toetatavaid piirkondi ega tegevusi, sest regionaalprogrammid kehtestab maaeluminister käskkirjaga.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Maaeluminister kehtestab 2018. aastaks järgmised toetuste liigid:

- põllumajanduskindlustustoetus;
- põllumajandusloomade aretustoetus;
- põllumajandustootja asendamise toetus;
- turuarendustoetus;
- põllumajandus-, maamajandus- ja veterinaariavaldkonna praktikatoetus;
- regionaalprogrammide alusel antav toetus.

MPKS-i § 6 lõike 3, § 20¹ lõike 5 ja § 20³ lõike 7 kohaselt ei teki toetuse taotlemise ja saamise õigust, kui maaeluminister ei ole toetuse andmist eelarveaastal otsustanud. Teavitamaks taotlejat, millist toetust on õigus 2018. aastal taotleda, kehtestab maaeluminister eelarveaastal antavate toetuste liigid määrusega.

Põllumajanduskindlustustoetust, põllumajandusloomade aretustoetust, põllumajandustootja asendamise toetust ning turuarendustoetust (mis puudutab põllumajandustootjaid) antakse kooskõlas komisjoni määrusega (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 193, 01.07.2014, lk 1–75).

Määruse rakendamiseks esitas Maaeluministerium Euroopa Komisjonile meetmete kohta kokkuvõtliku teabe (grupierandi teatised). Grupierandi teatise esitamist reguleerib MPKS-i § 10.

Põllumajanduskindlustustoetust antakse põllumajandustootjale selliste kindlustusmaksete hüvitamiseks, mis ta on tasunud kindlustusandjaga sõlmitud kindlustuslepingu alusel kindlustustoetuse perioodil. Põllumajanduskindlustustoetuse grupierandi teatis on Euroopa Komisjonis registreeritud numbriga SA.40488.

Põllumajandusloomade aretustoetust makstakse, et katta tõuraamatute asutamise ja pidamisega seotud halduskulusid ning karja geneetilise väärtuse ja tootlikkuse määramiseks (jõudluskontroll) tehtavaid kulusid. Põllumajandusloomade aretustoetuse grupierandi teatis on Euroopa Komisjonis registreeritud numbriga SA.46980.

Põllumajandustootja asendamise toetust antakse põllumajandustootja või tema töötaja asendamise kulude hüvitamiseks tema puhkuse, haiguse, kuni seitsmeaastase lapse põetamise ning alates 2018. a 1. oktoobrist alla 12-aastase lapse põetamise ajal, samuti rasedus- ja sünnituspuhkuse või surma puhul. Asendusteenuse kasutamist toetatakse kokku kuni 90 kalendripäeva aastas, rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal kokku kuni 140 kalendripäeva aastas. Põllumajandustootja asendamise toetuse grupierandi teatis on Euroopa Komisjonis registreeritud numbriga SA.39547 ning alates 01.10.2018 kehtib grupierandi teatis numbriga SA.49390.

Turuarendustoetusena põllumajandustootjale antav abi on riigiabi komisjoni määruse (EL) nr 702/2014 tähenduses ja põllumajanduslik vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), tähenduses.

Turuarendustoetuse andmist põllumajandustoodete töötlejast liikmele ja taotleja liikmele, kes ei ole põllumajandustootja ega põllumajandustoodete töötleja, ning taotleja kaudu põllumajandustoodete töötlejale või põllumajandustoodetest muid tooteid töötlevale ettevõtjale loetakse vähese tähtsusega abiks komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), tähenduses.

Turuarendustoetust antakse turu-uuringute tegemiseks, põllumajandustoodete ja töödeldud toodete tutvustamiseks, messil osalemiseks või messi korraldamiseks, välisriigis turundusürituse korraldamiseks ning välisriigis toimuvate messide külastamiseks. Turuarendustoetuse grupierandi teatis on Euroopa Komisjonis registreeritud numbriga SA.47292.

Kui eelnimetatud toetuste tingimusi muudetakse, esitab Maaeluministerium Euroopa Komisjonile uued grupierandi teatised.

Lisaks antakse 2018. aastal ka MPKS-i §-s 2 riikliku abinõuna sätestatud muu toetusena, mis ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi, põllumajandus-, maamajandus- ja veterinaariavaldkonna praktikatoetust. Toetusega hüvitatakse osaliselt taotleja ettevõttes läbi viidud põllu- või maamajandusvaldkonna õppesuuna õppekaval või veterinaaria õppesuuna õppekaval õppiva õpilase/üliõpilase praktika juhendamise ja korraldamise kulud. Toetust võib taotleda põllumajandustootja, põllumajandustoodete töötleja või veterinaararst, kes on spetsialiseerunud põllumajandusloomadele ning tegeleb veterinaarpraksisega füüsilisest isikust ettevõtjana või ettevõtja kaudu, kellega tal on lepinguline suhe.

Ettevõttepraktika paremaks korraldamiseks on oluline ergutada koostööd ettevõtete ja õppeasutuste vahel, et tagada kvaliteetne praktika põllumajandusvaldkonna ettevõtetes ning hariduse senisest parem sidumine tööturuga.

MPKS-i § 20³ lõike 1 kohaselt võib riik anda toetust maapiirkonna tasakaalustatud arengu tagamiseks. Toetust võib anda regionaalprogrammi alusel vähese tähtsusega abina või muu toetusena, mida ei anta riigiabi ega vähese tähtsusega abina. Maaeluministeeriumi valitsemisalas olevad Setomaa ja Peipsiveere arenguprogrammid on suunatud piirkonna loodusliku ja kultuurilise eripära sidumisele ettevõtlusega, erinevate sektorite ja ettevõtjate vahelise koostöö tugevdamisele, piirkondlike kodanikeühenduste rolli suurendamisele kohalikus arendustegevuses, noorte ettevõtlusalasele koolitamisele ja noorte elamistingimuste parandamisele Setomaal ja Peipsiga piirnevas piirkonnas. Programmi raames võib toetust taotleda mittetulundusühing või sihtasutus, kelle põhikirjaline tegevus vastab programmi eesmärkidele ja kelle tegevuskoht on programmi piirkonnas ning programmi rakendamise piirkonnas paiknev kohaliku omavalitsuse üksus. Lisaks projektitoetustele antakse regionaalprogrammide raames toetust ka tegevustoetuseks ja välisabi projektide kaasfinantseerimiseks. Regionaalprogrammide alusel antavat toetust antakse Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus nimetatud toetuste puhul, v.a põllumajandus-, maamajandus- ja veterinaariavaldkonna praktikatoetus, on tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, mistõttu antakse toetusi kooskõlas komisjoni määrustega (EL) nr 702/2014, (EL) nr 1407/2013 ja (EL) nr 1408/2013. Vajadusel rakendatakse komisjoni vähese tähtsusega abi määrusi ka regionaalprogrammide osas.

4. Määruse mõjud

Määruse jõustumisel saavad taotlejad teada, milliseid toetusi maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks 2018. aastal antakse, ning seeläbi on loodud paremad tingimused maaelu ja põllumajanduse arendamiseks.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa lisategevusi, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused on ette nähtud 2018. aasta riigieelarve seaduse § 1 osa 6 jao 8 liigi 20 kontol 45.

Maaelu ja põllumajanduse arendamise toetusteks ettenähtud vahendite jaotuse kehtestab maaeluminister käskkirjaga.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile. Rahandusministeerium ei ole ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, mistõttu loetakse eelnõu Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)
Illar Lemetti
Kantsler